

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 5. GRUDNIA R. 1797. WE WTOREK.

Z Berlina 28. Listopada.

Krol Jmóść nominował Dyrektora Regencyi Nowo wschodnich Prus w *Białymstoku* P. *Holsche* tajemnym Konsyliarzem sprawiedliwości.

W sobote cały departament interesow zagranicznych wraz z offi yalistami tajemney stanu cancellaryi w pomieszkaniu miaistra Hrab: *Finkenstein* przysięge wierności Krolowi JMci wykonał.

W niedziele pierwszy raz w Pałacu zamkowym pokoje były otwarte i Krol JMć odbierał powinszowania od zagranicznych Posłów, Ministrow i wysokiej szlachty.

Xiąże *Henryk* przybył tu w piątek z *Rheinsberg* i od tego czasu zawsze u Krolstwa Jmóść iada. Stoł monarchy stosownie do iego rozkazu, iest w tym sposobie urządzony, iak było w tedy, kiedy ieszcze był następcą tronu.

Dla uwiadomienia dworow spokrewnionych i sprzymierzonych o śmierci, zesłego Krola, a wstąpieniu na tron teźniejszego Monarchy, wyznaczony iest do *Peterzbura* Generał *de Kleist*; do *Londynu* Hrabia *de Tauenzien* bywszy Poseł w *Peterzburgu*; do *Wiednia*, Szambelan Baron *de Reck*, do *Szwecyi* Hrabia *de Goltz*. G. L. *Kleist* miał wkrótce do *Peterzbura* wyiechać.

Monarcha nasz w pierwszych dniach rządu swego wielu i ważnemi interessami zatrudniony, pracuje bardzo czynnie tak z różnemi Ministrami stanu iako tez z Konsyliarzami Gabinetu. — Mieszka ieszcze

W dawnym swoim pałacu i nosi mundur regimentu Xięcia *Pruskiego*. Rospoczął panowanie swe z tą szlachetną prostotą i szczerzejszymi cnotami, które go iuż iako następcę Tronu zdobyły. — Z będących przy Nim dawniej Adiutantow PP. *de Köckeriz* i *de Jago* pierwszy został Podpułkownikiem i Generałem Adjutantem, a drugi Flügel Adjutantem.

Xiąże *Kondeusz* iadąc do *Peterzbura* przez *Krolewiec* przejeżdżał.

Z Wiednia 25 Listopada.

Wielu zapewnia, że Hrabia *de Metternich* posłany będzie w charakterze Posła Cesarzkiego do *Paryża*. Ob. zaś *Szemonville* ma być iak słyhać, Posłem Francuzkim przy dworze naszym.

Podpułkownik *Williams* iest przeznaczony do zajęcia z czasem *Wenecyi* z strony morza, co statkami będącemi w *Triescie* mając na nich 10 batalionow woyska przyprowadzi do skutku, inny korpus ma też samo uskutecznić.

Uroczyłości których się tu wkrótce z powodu pokoju spodziewaliśmy, dopiero w przyszłym roku nastąpią, po ukończonym traktowaniu Rzeszy Niemieckiej z Rzplita Francuzką. Wszystkie pisma i wiersze z powodu pokoju nie mogą być drukowane, te zaś które iuż zostały drukowane, przedawane być nie mogą aż do dalszych rozkazow.

Słyhać, że po zamianie ratyfikacji w *Rastadt* Hrabia *Metternich* powroci do *Wiednia*, a Hrabia *Cobenzl* zostanie w *Rastadt*, iako Poseł Cesarzki w interessach

swoiego dworu. — Będący tu Minister Niemieckiego orderu *de Ulrich* wraz z komendorem krajowym Hrabą *Erbach* do *Rastadt* w interessach tegoż orderu udali się.

Dziwną jest rzeczą, iż w traktacie zawartym w *Udine*, nie masz wzmianki o Królu Sardyńskim, lubo mu Rzplita Francuzka przyrzekła, że bez niego nie zawrze pokoju z Cesarzem. — Xrząże *d'Enghien* przyjechał tu z Hrabą *Damas*, Xciem Rosyjskim *Gortszakow* i kilku innemi officierami Francuzkiemi, dla prezentowania się u dworu. Poseł tutejszy Rosyjski i Xże *Nassau-Siegen* dawali dla nich festyny.

OOb: *Dandolo*, *Sordino*, *Giuliano*, *Carminati*, *Widman* i *Bratti*, którzy dotychczas największy wpływ mieli do municypalności Weneckiej w podróż do *Paryża* udali się. — Słychać, że Gen: *Wallis* obeymie kommande w *Wenecyi*.

Z *Pragi* 16 Listopada.

Lubo niektóre zagraniczne gazety piszą o nowych przygotowaniach woysk Cesarzkich, my iednak tego nie postrzegamy i możemy zapewnić, że mamy powody spodziewania się trwałego pokoju.

Kupcy Francuzcy tak byli dobrze o nastąpić mającym pokoiu uwiedomieni, iż wielu z nich różne artykuły handlu w krajach dziedzicznych Austryackich dawniej już pozapisywało. Tym sposobem odnawiają się dawne związki i mamy nadzieie, że teraz i zagranicznych towarow taniej będziemy mogli dostać krajowe zaś łatwiej sprzedać, a to tym bardziej, gdy *Hollandya* w traktacie pokoju jest umieszczona.

Z *Budy* 19 Listopada.

„List Arcy-Xiążęcia Palatina Państwa do Dystryktowego Generała Hrabiego *Palsy* pod d. 29 Października. „

„Gdy N. Cesarz JMśc najłaskawiej rozkazać raczył, ażeby korpus szlacheckiego Węgierkiego pospolitego ruszenia tymczasowie aż do dalszych rozkazow, do swych Komitatow powrocił, a ia z powodu iego dislokacyi z każdym regimientem w szczegulności pożegnać się nie mogłem, zostawiam przeto Generałom Dystryktowym komendantom Regimentow, sztabowym i wyższym Officerom, ażeby całemu woysku za okazaną wierność, gorliwość, pilność i powszechny patryotyzm, zupełne moje podziękowanie oświadczyli z zapewnieniem, że pamięć tak pięknego dowodu wysokiego sposobu myślenia narodu Węgrzynow, przywiązania ich do Monarehy, oyczyzny i do mnie, zawsze mi przytomna będzie, i za szczęliwego będę się poczytywał, wszystkim w powszechności i każdemu w szczegulności przy wszelkich zdarzeniach wielki moy szacunek i wdzięczność okazywać. O teyże przychylności zapewniam wszystkich Generałow Dystryktowych, cały sztab generalny i wszystkie przy tym korpusie będące osoby. (Podpisano) *Jozef Palatin*.

Z *Paryża* 17. Listopada.

Publiczne *Paryżkie* pisma napełnione są uwagami wymierzonymi przeciw Anglii. Autorowie ich starają się wszelkimi sposobami przekonać narod, że rząd W. Brytanii zwleka zawarcie pokoju. Umieściliśmy dawniej rozmaite w tey mierze z *Redaktora* wypisy. W iednym z ostatnich numerow zaftanawiając się nad negocyacyą w *Lille*, następne znowu zawarł uwagi, ktore tu w zwięzley treści kładziemy.

Kto się zechce zaftanowić nad rozległością panowania Anglii, ze szkodą ličných narodow, niech spojrzy na mappe świata.

Polityka tych wyspiarzów, opanowała *Korsykę* i *Toulon*; naruszyła neutralność *Genui*, *Rzym* z *Neapolem* przeciw nam skojarzyła; kosztowną skałę *Malty* chciała zamienić na grunta Wysp pod *Wiatrem*, chce panować w *Liwornie*. Wyflawiała zdrajców naszych w *Quiberon* na cel granatów i kartaczów.

Ufundowała *Sierre Leone!* ale to nie w duchu filantropii, zamiar iey nie jest inny, tylko zbliżenie się do wysp Kanaryjskich, a w czasie one opanować. W podległości *Sierra Leona*, Murzyno-kupce iey handlują Słoniową kością, piaskiem złotym i ludźmi, a chciwość tych przekupniów za nożyki i szkiełka wydziera dzieci Matkom, mężów żonom &c. i wieczny między niemi czynią rozdział.

Zabiera *Przylądek dobrej nadziei* i osiadłszy na gorze *Table* zagraża wyspom Francuzkim. *Trinquemale* teatr chwwały Francuzkicy w wojnie roku 1778. pada w iey ręce, *Ceylon* ocuca iey chciwość.

W Azji obszerniejsza od Francyi przefrzeń we wszystkie płody natury i rękodzieła obfita, ięczy pod tyraanią kupców. Chociaż *Bengal* здаie się być własnością *Mogoła* i *Nababow* zgłoś się jednak pod jarzmo kompanii Angielskiej. Tysiące *Hastingsow* z łona iey wyrzuczonych niszczą te piękne krainy: uciskają ludy i rządców.

Głęboka ta polityka trafia aż do Chin. *Ambassadorowie* iey niebezpieczniejsi od *Jeżuitow*, wchodzą z tryumfem do *Pekinu*, i błagają o zabronienie handlowania dla wszystkich narodów.

Rozciąga się pasmem na nową *Gwinee*, *Othahiti* i wszystkie wyspy południowego morza; dzieląc one na dwie części, jedna z nich zagraża *Acapulco*. *Mexykę*, *Nootka Sund* i wszystkie nadbrzeża Ameryki zachodnio-południowej, usiłując ją złą-

czyć z *Kanadą*. Druga czuwa na południową pół-sferę; przebiega cieśninę *Magielanu*, przywłaszcza sobie wyspy *Malouines*, zawożąc mniemane zbrodnie do portów *Botany*. Trzy części globu, i ułamki iego wodami oblane i lądy nowo odkryte na północy, nie nasycają jeszcze ambicyi iey bez granic.

Nie zapomniła uczynioney sobie propozycyi w 1773. od Obywatelów Ameryki południowej opanowania *Kartageny* końcem utworzenia Rzplitey z ułomków possessyi Hiszpańskich i Portugalskich.

Wycina kosztowne drzewa *Campeche* i z usilnością podsyca nieukontentowanie *Indyanow* tego nadbrzeża. Opanowawszy wyspę *S. Troycy* staie się Panią *Eola*, czyniąc wiatry narzędziem swej pomysłności. Wyspa ta jest pierwsza z wysp pod *Wiatrem* i procz tey nieoszacowanej korzyści, ma jeszcze rzadką płodność.

Za pomocą właścicieli *Plantacyow* *Gwadalupy* i *Martyniki* podbiła te wyspy i całą prawie *S. Domingo* podobnie opanowała: utworzyła w *Mole* nowy *Gibraltar*, z którego wierzchołka zamysła podgarnąć pod swe panowanie Hiszpanów Amerykańskich i obie *Guiany*, zabronić *Szwedom* i *Duńczykom* przyśiępu do *Golfu Meksykańskiego*. Zagraża wyspie *Kuba* i *Portorico*; dybie na te skarby łatwe do nabycia, które *Cadix* corocznie odbiera, podehlebając sobie, że ten przepyszny *Golf* już do niey należy.

Trinidad jest dla iey kluczem do tey rozległej zatoki. *Possessya* zaś *Archipelagu Floridien* czyni ją panią wyiścia z niey. Na wyspach *Bahama* i *Opatrzności* utrzymuje licznych korsarzów. Wśród szkupów i skał, dybie na płynące statki do *Europy* i *Zjednoczonych Stanow*. *Blokujie* nowy *Orleans*, *la Mobile*, *Pensacole*,

St Augustin i *St Marie*. Przymusza wszystkich narodów bandery, aby się przed iey pawilonem schylały; a co się tylko schroni przed niemi w cieśninie *Bahama*, nie uydzie rąk korsarzy i szkopułów *Bermudes*.

Przez dumę i skępstwo utraciła swe połnocne osady; przemoc przywrociła ie im znowu. Większość Senatu Stanow zgromadzonych, kupców i plantacye utrzymujących, stała się ich dłużnikami i hołdownikami. Nowy traktat nie zostawia Anglo-Amerykanom tylko ciężar administracyi; a cały przychód z tego rozległego kraju przynosi czystą korzyść dla polityki Angielskiej.

Nadewszystko rokuie sobie, iż będzie mogła z *Kanady* posuwać się w cieplejsze Ameryki krajiny. Stara się zatem pomnażać tam ludność, wiedząc z historyi, że nigdy z południa na północ, ale przeciwnie z północy na południe inwazye bywały; i że południowe narody stawały się łupem północnych, kiedy przez łagodność klimatu, fanatyzm i ciemnotę odrętwiały. — Skoro ludność w *Kanadzie* dojdzie do pewnego stopnia, wysunie się do stanów zjednoczonych i Ameryki Hiszpańskiej dla złączenia się z *Golfem Meksykańskim* i morzem *Panamy*. Nie jest to widok zagorzałej imaginay: Polityka Angielska zapatruje się na przeszłość i niustannie pracuje z spekulacją na przyszłość. Nie ją nie wstrzymuje, chciałyby uwiecznić panowanie swego narodu nad innymi i bystrym lotem do tego zmierza.

W zamiarze tym założyła port ważny w *Halifax* dla przezimowania swych południowych eskadr, obserwowania portów Ameryki zjednoczonej z prawej strony, z lewej zaś dla chwytania statków z *Terre Neuve* płynących, chcąc ją sobie całkiem przywłaszczyć. Obydwa bieguny ziemi i nawigacyą swą połączyła, nie odstręcza-

ją bynajmniej ją bagniste jeziora *Mystranis*, skaliste góry, i okryte lodem w *Groenlandyi*. Chciałyby władać przemysłem wszystkich narodów. — Otwiera sobie drogę aż do morza *Japonii* i ułatwia wylądowanie w *Kalifornii*. Na fundamencie traktatu z *Wasingtonem* zawartego, przywłaszcza sobie żeglugę *Missisipi*.

W Europie północnej manufaktury iey wszystko tłumią, przydusza geniusz Batawowski skoro się ten chce podnieść, blokuje iey porty, i przymusza nappierwsze Mocarstwo do prowadzenia handlu pokątnie. Oyczyznę *Albuquerque* i *Pombal*ow w swoją prowincyą obraca, śmieśnia przesmyk *Gades*, bombarduje *Cadix*, i z niedostępnej *Gibraltar*u skały szczydzi z słabości Hiszpańskiej, iey licznych flot i rządowego letargu.

W handlu z uszczerbkiem Europejskich narodów znalazła źródło płacenia boiów, dla zwrocenia uwagi od nieograniczonych swych zamiarów &c.

Minister marynarki i osad wydał do officerów morskich, do urzędników cywilnych przy tym Departamencie, oraz do żołnierzy i marynarzy odezwę, w której donosi im: „Ze pokoy zawarty na lądzie, nie zostawia Rzpltey iak tylko jednego nieprzyjaciela do zwyciężenia. Uwaga ciała prawodawczego i rządu, nadzieie całego narodu zwroczone zostaną na siłę morską. Wy marynarze (pisze Minister) walczyć jeszcze macie, wam zostawiony jest honor ukończenia wojny, pod której ciężarem ludzkość, od tak dawnego już czasu ięczy. — (Tu Minister wylicza w ostrych wyrazach wszystkie powody do zażaleń na rząd Angielski. Postępowanie iego w czasie trwania koalicyi. Usiłowania, aby we Francyi wzniecić rozterki, wojne domową &c. &c.

Marynarze! (pisze dalej Minister) pole do chwały jest wam otworzone. Armia Angielska zbierze się wnet na brzegach Oceanu. W iednych szeregach z zwycięzcami pod *Fleurus* i pod *Arcole* potykać się będziecie i Bohatyr Włoski stanie na waszych okrętach. — W końcu Minister zachęca wszystkich administratorów, aby dla przyprowadzenia do potężnego stanu siły morskiej wszelkich dokładali usiłowań — Ostatnie słowa odezwu są: „Niech zginie rząd Angielski. — Niech żyje Rzplita!

Wyszło tu z druku dzieło pod tytułem: „*Kampanie Generała Buonaparte we Włoszech*„. W dziele tym przytacza, że na początku pierwszej kampanii siły Cesarzkie wynosiły 80,000 ludzi, armia regularna Króla Sard: wynosiła 60,000 oprócz 30,000 milicyi. Inne ich jeszcze oczekiwały przeszkody, a te były: upały i zmiana klimatu, wpływ duchowieństwa i arystokracye. — Armia Francuzka w owczas nie zawierała w sobie iak tylko 56,000 ludzi. Magazyny i transporta niczym prawie były. — Człowiek ordynaryiny byłby się załkł. *Buonaparte* zaś, nie widział, tylko potrzebę działania zaczepnie, pomyślnie i prędko. — Francya potrzebowała *Cezara* i znalazła go w młodym officerze od artylleryi, mającym lat 28, którego roztropne urządzenia wydarły dawniey Anglikom *Toulon* i który potym znaczne konfityucyi R. zgo uczynił przysługi. — Dzieło wspomniane zaczyna się od batalii pod *Montenotte* do wzięcia *Gratz*. Znajduie się w nim cała urzędowa korespondencya Gen: *Buonaparte* z Dyrektoryatem, ta nawet, ktorey wczasie do wiadomości publiczney nie podawano. Autor połączył wszystkie listy i rapporta uwagami bardzo interesującymi.

W iednym z dawniejszych numerów

Redaktora znajduie się opis czynności dwoch-letnich Dyrektoryatu W. z ktorego następującą treść wyimujemy.

Dnia 11. *Brumaire* (1. Listopada) 4. Roku Rzplitey Dyrektoryat W: otworzył swe urzędowanie wśród wojny z potężnemi Europy Mocarstw. W dniu 10 *Brumaire* roku 6 słyszał głosy swych tryumfów i w obecności ministrów Europejskich odbierał z rąk walecznego iednego rycerza najpiękniejsze *trofeum*, gałązka oliwną pokoju.

Jakże historya tych dwoch lat bogata będzie w pamiętniki. Rywalki wieków najobfitszych w wielkie zdarzenia, iakiegoż dla ich chwały brakowało tryumfu?

Przypomniemy sobie, w iakim stanie była Rzplta dnia 11. *Brumaire* roku 4. Krwawe sceny zaszły w Mcu *Vendemiaire*, zostawiały jeszcze nie mało przyczyn do niespokojności. Wszystkie związki władzy narodowej były rozwolnione, administracye bez siły i woli; pożar domowej wojny wszczęty znówu w *la Vendée*, ledwe się nie zaiął w Departamentach Belgow; w departamentach południowych stronnicy dawnego rządu zagrażali Rzplitey; departamenta Nadrenkie przez zdradę nieprzyjacielowi miały być wydane; skarb był w niedostatku, a handel i przemysł upadały.

(W dalszym ciągu *Redaktor* opisuię pomyślnie usiłowania Dyrektoryatu do wydobycia Francyi z tej toni. Przytacza, iak na zawołanie konfityucyinego rządu, wszystko inną przybrało postać, iak dawne chaos w porządek zamieniło się, iak patryotyzm ożywiono, iak armie dokompletowano, iak skarb zesilono, iak mnostwo papierowych pieniędzy nayprzod zmniejszone; potym łatwym sposobem i przez progressyą z cyrkulacyi wydobyte zostało (&c.)

Cuda te (pisze dalej) były przygotowaniem do większych. Dyrektoryat wskazał nam obfitość źródeł bogactw naszych. Umiał wydrzeć skromności tajemnice talentu. Dociekł geniusze i poznał, że tak powiem konfidentów zwycięstwa.

Hoche, Buonaparte, Jourdan, o stworzył wam pole sławy i nieśmiertelności. Odkrył zdradę *Pichegru*. Wojskom nad *Renem* nowych dał wodzów. Do krajów wschodnich posłał Pacifikatora. Włochom dał oswobodziciela. Światu bohater.

(W końcu *Redaktor* dzieła wojska mianowicie Włoskiej opisuje i tak kończy.)

Chorągwie nasze powiewały na lodowatych wierzchołkach Alpów, na szczycie *Apenninów*, wśród śniegów góry *Cenis* i *Bernarda*, na polach Niemieckich. Każde zwycięstwo przyniosło pokoy lub przymierze. Wśród obozów nakoniec pokoy ostateczny z Pełnomocnikami *Austryi*, podpisany został.

Z Bruxelli 25 Brumaire (15 Listopada.)

Wczoraj przybyły tu 3. bataliony piechoty od *Renu* zmierzając ku *Dunkierce*, inne także oddziały wojska tak we wnętrznego iako też i armii połnocney, ku temu także portowi pośpieszają. Wielu zapewnia, że już na końcu *Listopada* między *Dunkierką* i *Calais* będzie przeszło 25,000 wojska zgromadzonego.

Municypalność nasza zamknęła znówu dwa Kościoły z powodu nieposłuszeństwa proboszczów w wykonaniu przysięgi republikańskiej. Liczba zamkniętych kościołów w naszej okolicy jest bardzo znaczna; w *Bruxelli* 4. tylko są otwarte.

W mieście naszym uformowało się teraz drugie Koło konstytucyjne, w którym się po większej części władze cywilne i wojskowe znajdują. Podobnie towarzystwa są także w *Namur, Luxemburg,*

Z Kolonii 24 Brumaire (14 Listopada.)

Municypalność nasza zatrudniająca się ciągle oświeceniem i dobrem ogólnym miasta, przyprowadziła do skutku 2. projekta nie zaprzeczone pożytki przynoszące. Ludzie bez przesądów, przyjaciele pięknych instytucji, dobrzy obywatele, nie będą mogli odmówić pochwał i wdzięczności, tak dla tych osób, którzy te projekta podali iako i zwierżehności, co je przyeśla.

Pierwszy projekt przez Obywatela *Dahmen* nauczyciela doktorstwa podany, ścierał się do uformowania biblioteki publicznej, mającej być powierzony pewnej liczbie ludzi światłych. Gdy skarb publiczny w terażniejszych okolicznościach, nie mógł się przykładać do zakupu *Xiązek*, członki municypalności składkę dobrowolną po 50 liwrow na to zrobili.

Drugi projekt był dopełnieniem życzenia ogólnego kupców *Kolońskich*. Brakowało temu wielkiemu miastu, gdzie rozmaitość handlu i zbior *interessów*, z rządu codziennie zdarzenia szczególniejsze, nie mogące być rozstrzygnięte w sądach zwyczajnych — brakowało komisji handlowej będącej sądem i pogodzielką zatargów między handlującymi, nie wystawiając podobnych *processów* przed publicznością, co zawsze niebezpieczną jest rzeczą w *interessach* handlowych, szkodliwą więtości i kredytowi. Propozycja ustanowienia takowej komisji mającej także zapobiedz *processom* ruynującym, podana była municypalności d. 7. *Brumaire* przez *collegium* kupieckie z żądaniem, ażeby było umocowane do ustanowienia wydziału z 8. osob, dla wydoskonalenia iak tylko być może największego, tego projektu, na co municypalność zgodziła się, mianując do tego wydziału dwie oso-

by z pomiędzy siebie a kupcy 8. innych wybrali, tych połowa jest protestantów, a krok ten pierwszy tolerancyi, tak długo w naszym mieście nieznaney, naysymyślniejsze wypadki dla handlu rokuie.

Z Bonn 16 Listopada.

Kommissya pośrednicza wydała tu rozkaz, ażeby prawe skrzydło zamku Elektoreskiego iak nayprędzey urządzone było, za pomieszkanie i kancelaryą mającego tu przybydź Francuzkiego Kommissarza. Ten za tydzień jest spodziewany. Wszystkie kraie z tey strony leżące od *Mozy*, aż do *Renu* mają bydź, iak słytać, przez Indzynierow rozmierzone i podzielone na departamenta.

Z Frankfortu 18 Listopada.

W *Weilburgskim*, *Trewirskim* &c. Kommissarze Francuzcy spisują wszystko co do rządu i statystyki kraju należy, względem przychodow, cła &c.

Obrachunek wszystkich od armii Cesarzkiej wydawanych kwitow w *Wirzburgu* się już rozpoczął.

W *Grünstadt* dawni officjaliści od Francuzow oddaleniu zostali. D. 11 t. m. municypalność w r. 1793. będącą przywrocono, ta w 3. dni potym zaszczerpiła drzewo wolności, i miasto illuminować zaleciła. — Wioski przy fortecy *Ehrenbreitstein* od Francuzow znowu są osadzone.

Deputowani na Kongres do *Rastadt* z wszystkich stron się tam zbiegają.

Po śmierci Xiążęcia *Modeny*, *Brygowia* spadnie na Arcy-Xięcia Austriackiego *Ferdynanda*, ktorego małżonka jest jedynaczką i dziedziczką pomienionego Xiążęcia.

Z Akwizgranu 15 Listopada.

Stosownie do zadecydowanych od Dyrektoryatu wyk: urzędzeń, w krajach między *Mozą*, *Mozellą* i *Renem* leżą-

cych, Kommissarz tuteyszy rządu *Ob. Estienne* uwiadomił przed 2 dniami nasz *M. giftrat*, że od tego czasu sprzedaż wszelkich własności duchownych ruchomych i nie ruchomych ma bydź do dalszych rozkazow wstrzymana.

Od granic Szwojcarskich 15 Listopada.

Gdy Gen: *Buonaparte* w podroży z *Passeriano* do *Mediolanu* przez *Padwe* przejeżdżał, zaprosił do siebie sławnego tamtejszego uczonego *Cesarotti*, rozmawiał z nim o *Homerze*, *Ossianie* i innych okolicznościach literatury, naostatku ofiarował mu urząd ieden z znacznym przychodem w *Mediolanie*, lecz *Cesarotti* przez przywiązanie do swoiey oyczyzny (*Padwy*) w ktorey zostać postanowił, nieprzyjął go.

Sławny snycerz *Cepacchi* zrobił popiersie Gen: *Buonaparte* w staroświeckim ubiorze. Na czole rycerza spokoyność, bystre spojrzanie w oku, i w całej postaci wyrażony jest wojenny zapal. Popiersie to bardzo jest do *Buonaparte* podobne.

Syn bywszego Doży w *Genui*, *Brignole*, ma zapłacić 32,000 liwr: albo na zawsze opuścić *Rzplite Ligurow*, dla tego, że wiedział o spisku d. 3 Września a jednak go nie wydał.

W kantonie *Zurich* zniesione jest poddaństwo za opłaceniem pomiarkowanej summy. — Wielu rolnikom nadano prawo mieyskie, a mieszczanom zupełną wolność handlu, czego już od tak dawna a na prozno dopominali się.

Z Mediolanu 14. Listopada.

Buonaparte nominował przed 3. dniami 240. deputowanych składających obydwie Rady Ciała prawodawczego. Installacya ich za tydzień ma nastąpić, w przysiędze którą będą musieli wprzedy wykonać, znajduje się zapewnienie po-

słuszeństwa Konfytucyi, nienawiści ku arystokracji i oligarchii i obietnica przykładania się wszystkimi siłami do utrzymania i szczęścia Rzpltey. — W odezwie od *G. Buonaparte* d. 12 wydanej wodz ten zapewnia znowu Narod Cisalpiński o jego niepodległości, daje mu roztropne rady, przyrzeka mu opiekę i pomoc Rzpltey Francuzkiej przeciw wszystkim nieprzyjaciołom. Donosi także, że wkrótce odiedzie i nie powroci tylko chyba gdy odbierze rozkaz rządu Francuzkiego, albo gdyby się Rzplita Cisalpińska w niebezpieczeństwie znajdowała.

Od granic Włoskich 15 Listopada.

Z *Mediolanu* piszą: „Bywszy Hrabia *Adelasio* posłany będzie do Szwajcaryi w charakterze Ministra Rzplitey Cisalpińskiej. — Będący dotychczas Ministrem Policyi Obywatel *Porro* ma się udac do *Turyngu* jako Ambassador. — Generał Francuzki *Vignole* został Ministrem woyny na miejscu Obywatela *Birago*, który jako Poseł Cisalpiński do *Rzymu* poiedzie. —

Lubo *Buonaparte* zniósłszy Rzplite Wenetow ufundował Rzplite Cisalpińską, stara się jednak teraz o zabezpieczenie losu dla tych osob, którzy tak czynnemi byli w dopomaganiu mu do obalenia dawnego rządu Weneckiego, i na żądanie tego wodza Dyrektoryat Cisalpiński następujący wyrok ogłosił: „Uważając, że sprawiedliwość i wspaniałość obowiązują rząd do przyjęcia na swe łono tych, którzy się przyjaciółmi wolności okazali, zważając, że los mający spotkać *Wenecyę* i inne miasta *Terræ Firmæ* wiele osob przymusi do opuszczenia swej oyczyzny, Dyrektoryat przeto stanowi: „że wszyscy Wenetcy patriocy, umieszczeni na liście ułożonej od municypalności w *Wenecyi*, a do potwierdzenia Dyrek: podanej, prawo czynnych Obywatelow Cisalpińskich otrzymać mają. — Wielu Wenetow użyt-

kując z tego przybyło już do *Mediolanu*. Woyska Cisalpińskie zajęły las *Parmigiański* zwany na iedney wyspie rzeki *Po* niedaleko *Cremona*, który dotychczas dwor Parmeński jako część swojego kraju uważał.

Z Raštadt 20 Listopada.

Oto jest liczba osob składających różne Ambassady deputacyi Rzeszy Niemieckiej.

Ambassada Cesarzka.

„Hrabia *de Metternich*, *Schraut* Sekretarz legacyi.

Deputacya Rzeszy.

„Od Elektora Mogunckiego. — Baron *d'Albini* — PP. *de Munch*, *Nau*, *Zurwesten*, Konsyliarze Nadworni: *Otto* Sekretarz, *Langer* registrator, *Kremer*, *Kilian* Kanceliści.

„Od Elektora Saskiego — Hrab: *Loeben*, Hrabia *d'Einsiedel* i Porucznik Hrab: *Loeben* Syn pierwszego, *P. Gunther* Konsyliarz Nadworny, *Schmidt* Sekretarz, *Nagel*, *Wolf*, *Geisler* Kanceliści.

„Austryja, „Hrabia *Lehrbach* — *P. Bleul* Sekretarz legacyi.

„Bawarya, „Hrabia *Preising* P.P. *Branka*, *Reichard*, *Schlemmer*, *Zeniner*.

„Wirzburg, „Hrabia *Stadion*, Baron *de Ritter*, Baron *Reigesberg*, *P. Samtheber* Konsyliarz PP. *Ochringer* i *Durring* Kanceliści.

„Bremen, „Baron *de Rheden*, Minister *Schwartzkopf*, Szamb. *Bothmer*, Kons: *Martens*, *Wagener* Kancelista.

„Baaden, „Baron *Edelskeim*, Kons: *Meyer*, *P. Posselt* Sekretarz legacyi, *Muller* Kancelista.

„Darmstadt, „Baron *Gatzert*, *P. de Baß* Konsyliarz legacyi.

„Miasto Ces. *Augsburg*, „*P. Pflumer* Konsyliarz *P. Schmidt*.

„Miasto Ces. *Frankfort*, „PP *Gunterrode* i *Schweitzer*.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 5 GRUDNIA 1797 R. WE WTOREK.

Publicandum

Jemehr Se. Königl. Majestät von Preussen etc. etc. unfer allergnädigster Herr mit Zufriedenheit und Wohlgefallen wahrnehmen, daß ein sehr großer Theil Allerhöchst-dero neuen Vassallen und Unterthanen in den Jhren Staaten einverlebten Distrikten und Landschaften des ehemaligen Polnischen Gebiets die unausgesetzten Bemühungen, welche Allerhöchstdieselben anwenden, sie des Glücks, der Ruhe und des Wohlstandes, deren die ältern Staaten der Preussischen Monarchie, als natürlicher Folgen einer wohlgeordneten Regierung, sich seit geraumen Jahren erfreuen, ebenfalls theilhaftig zu machen, mit Dank, Treue und Ergebenheit erkennen; daß viele unter ihnen, nach dem Maas ihrer Kräfte und ihres Wirkungskreises sich beeifern, diese wohlthätigen Absichten zu unterstützen, und nur ein geringer Theil noch übrig bleibt, den Zeit und Erfahrung gleichfalls bald mit Vertrauen und Liebe gegen die neue Regierung erfüllen werden; um so mehr muß es Sr. Königl. Majestät Landesväterliches Herz bekümmern, zu vernehmen; daß einige Feinde der Ordnung und der Ruhe ihrer ehemaligen Mitbürger es sich zum Geschäft machen, den Geist der Unzufriedenheit in ihnen anzufachen und da sie daran verzweifeln, im innern des Landes Aufruhr zu stiften, sie zur Auswanderung besonders zu dem Corps des Generals Dąbrowski in Italien, zu verleiten. Um nun zu verhüten, daß nicht Leichtgläubige und Unerfahrene, durch hinterlistige Vorspiegelungen und täuschende Aussichten, verlockt und ins Verderben gestürzt werden, haben Se. Königl. Majestät sich bewogen gefunden, gegen jene Auswanderungen, und deren Begünstigung positive Strafbefehle ergehen zu lassen. Es wird folchem zufolge auf Allerhöchst Dero Befehl zu jedermanns Achtung bekannt gemacht: — daß nicht allein alle diejenigen, welche sich nach Erscheinung des gegenwärtigen Publicandi, selbst zu dem Corps des Generals Dąbrowski begeben,

Z im większym ukontentowaniem Nayiasniejszy Krol Jmć Pruski Pan nasz miłościwy pomiarkował, iż znaczna część nowych holdowników i poddanych dystryktów i powiatów bywszego kraiu Polskiego wcielonych do kraiov Nayiasn: Pana z podziękowaniem, wiernością i przychylnością uznaię miane nieprzesztannę usilowania, aby Izcześcia, spokojności, dobra, ktore dawniejsze Monarchii Pruskiej kraie, iako skutki naturalne rządu dobrze ułożonego iuż z dawna doznaię, stali się uczestnikami, tudzież iż wielu z nich w miarę sił swoich przykłada się do wspierania celu tego dobroczynnego; i że mała tylko część pozostaie, ktora rownie czas i doświadczenie z ufnością i miłością ku rządowi nowemu zwroci; tym bardziej ferce Oycowskie Nayiasnieyszego Pana zasmuca, gdy się dowiaduje, że niektórzy nieprzyjaciele porządku i spokojności bywszych swych wspot-Obywatelów, o to się staraia, aby ducha nieukontentowania pomiędzy niemi rozsypać, a gdy do wzniecenia buntu w kraiu samym żadna iuż im niepozostaie nadzieia, żeby ich do emigracyi z kraiu i udania się do korpusu Generala Dąbrowskiego we Włoszech namowić. Chcąc więc zaradzić temu, aby lekkowierni i niewiadomi przez chytróść i ludzkie widoki ofzukani i w przepaść pogrążeni nie byli, przeto Nayiasnieyszy Krol Jmć uznał potrzebę, na emigracyę takową i wspieranie iey prawa ustanowić karzące. Za wyraźnym więc Nayiasnieyszego Pana rozkazem do wiadomości się podaię pewszeczhney: — iż nietylko wszyscy ci, którzy po ogłoszeniu obwieszczenia ninieyszego sami się udadzą do korpusu Gener: Dąbrowskiego, ale i ci, ktorzy udaiących się tam Obywatelów bywszey Polski radą lub pieniędzmi albo innym jakimkolwiek bądź sposobem wspierać lub onym takowe wsparcie podczas ich bytności tamże dosyłać będą, iako niemnię ci, ktorzy odważą się kogokolwiek bądź do udania się tam namowić, bez wszelkiego przebaczenia konfiskacyą dobr swych i wła-

sondern auch diejenigen, welche die sich dahin begebenden Einwohner des ehemaligen Pohlens mit Rath oder That, mit Geld oder auf irgend eine andere Weise unterstützen oder denen selbst eine solche Unterstützung, während Ihres dortigen Aufenthalts zukommen lassen, und nicht weniger diejenigen, welche sich unterfangen, irgend jemand zu verleiten, sich dahin zu begeben, ohne alle Nachsicht, mit der Confiscation ihrer Güter und ihres sämmtlichen Vermögens bestraft werden sollen. — Sollte sich indessen in irgend einem solchen Unternehmen, nach Beschaffenheit der eben vorkommenden Fälle, ein Hochverrath, oder eine Landesverrätherey, Theilnehmung daran oder Mithilfsenschaft davon ergeben; so werden Se. Königl. Majestät außer der obgedachten confiscation des Vermögens, die in den Landesgesetzen nach Verschiedenheit der Fälle, bestimmten Lebens- und Leibes Strafen, wider die Verbrecher durch Urtheil und Recht erkennen und vollstrecken lassen, Se. Königl. Majestät überlassen Sich aber der Ihrem landesväterlichen Herzen angenehmen Hoffnung, daß es der Anwendung dieser gesetzlichen Strenge nicht bedürfen, vielmehr Allerhöchstdero sämmtliche Vasallen und Unterthanen ihren Pflichten getreu bleiben werden, Den 1ten November 1797. — Auf seiner Königl. Majestät allergnädigsten Special-Befehl

v. Finkenstein. v. Alvensleben. v. Haugwitz.

Berichtigung.

In dem publicirten, hier abgedruckten Trauer Reglement de dato Berlin der 7ten October d. J. ist in der Polnischen Uebersetzung §. 5. sub 1. in Absicht der Familien Trauer der termin fehlerhaft statt auf 6. Wochen, auf 6. Month angegeben, welches hiermit berichtigt wird. — Warschau den 28. Noybr 1797. — Königl. Südpreuß: Krieger und Domainen Kammer.

de Hoym. de Goldbeck. Helwing.

Z Paryża 17 Listopada.

Legacya Francuzka wyiechala przed kilku dniami do *Rastadt*, gdzie wszystko było przygotowane do iey przyięcia. — *Buonaparte* zapewne także opuścił kraie Włoskie, dla przyzdowania na Kongressie. Wszyscy zapewniają, że instrukcyje dane Pełnomocnikom Francuzkim, są nabyborniejszym dziełem światła, polityki i pomiarkowania, i honor naywiększy rządowi naszemu uczynią.

Między *Strazburgiem* i *Paryżem* ma

być ustanowiony Telegraf tak, że w mniej jak 36 godzinach Dyrektoryat wiedzieć będzie wszystkie czynności Kongressu w *Rastadt*.
Obywatel *Perrochel* mianowany Sekretarzem Ambassady Francuzkiej w Hiszpanii, ma nie zadługo wyiechać na miejsce swego przeznaczenia. W krotce po nim uda się do *Madrytu*, Vice Admiral *Truguet* mający tam zastąpić Ambassadora *Perignon*.
Dyrektoryat pozwolił na zamianę P.

Poprawienie omyłki.

W ordynacyi względem żądoby pod datą w Berlinie dnia 7. Października roku bieżącego, tu drukowanej i publikowanej zasła omyłką w Paragrafie 5. pod liczbą 1. gdzie mowa o żądobie między Familiami, zamiast na 6. tygodni — na 6. Miesiący, przy tłumaczeniu teyże ordynacyi. Omyłką takową niniejszym pismem rektyfikuje się. Dan w Warszawie dnia 28. Listopada 1797. R. — J. K. K. Mości Pruß-Poludniowych Woienno-Ekonomieczna Kamera.

być ustanowiony Telegraf tak, że w mniej jak 36 godzinach Dyrektoryat wiedzieć będzie wszystkie czynności Kongressu w *Rastadt*.

Obywatel *Perrochel* mianowany Sekretarzem Ambassady Francuzkiej w Hiszpanii, ma nie zadługo wyiechać na miejsce swego przeznaczenia. W krotce po nim uda się do *Madrytu*, Vice Admiral *Truguet* mający tam zastąpić Ambassadora *Perignon*.

Dyrektoryat pozwolił na zamianę P.

Sidney Smith za 4,000 marynarzów Francuzkich najdawniej w rękach Anglików znajdujących się.

Armia Angielska zgromadza się na brzegach Oceanu i już teraz do 50,000 wynosi. — Dyrektoryat zalecił nowym wyrokiem Ministrowi wojny największą ostrożność w dawaniu abszytów, o co teraz wielu żołnierzy pod różnemi pozorami doprasza się. — Minister skarbowy ma przyśpieszać sprzedaż towarów i innych ruchomości do Rzpłtey należących. — *Isabeau* członek rady starszych obszernie w tych dniach mówił broniąc się przeciw oskarżeniu iakoby był przekupiony. — Tak nazwane *Concilium* narodowe po 3 miesięcznym posiedzeniu ukończyło swoje sessye d. 12 t. m. Prezydent miał mowę i czytał listy Synodu i wydane dekreta. Potym była czytana wielka liczba akklamacyi, ktoremi się zazwyczaj *Concilia* kończą, iako to do Papieża, do kościoła, do Rzpłtey &c. Jeden z członków czytał je, a cały chor oyców zgromadzonych, dawał swoje potwierdzenie przez wymówienie słowa: Amen.

Akklamacya do żołnierzy była takowa: „Oby Bog mężstwo ich ciągle zwycięstwem uwieńczył i pozwolił, ażeby po przywroconym pokoiu używali słodczy spokojności, a nam przez dopełnianie cnot chrześciańskich przykład dawali. Amen. Cały ceremoniał tak się przytomnym podobał, że kilkakrotnie poklaskiwali.

Członki administracyi generalney do opatrywania wojska w potrzeby, odmienione zostały. — Bywszy Minister *Benezech* wydał na widok publiczny opis swojej Administracyi.

Kuryer wysłany dawniej od Ambasadora Portugalskiego powrócił już z *Lizbony*. Wielu mniema, że się Królowa ie-

szcze nakłoni do ratyfikacyi traktatu pokoju.

Opis stanu cywilnego *Paryża* zawiera, że w ostatnim miesiącu *Vendemiaire* urodziło się osob 1,739, umarło 1,360 małżeństw było 556, rozwodów 27 (mimo łatwości w tej mierze) a adopcyi 5.

Na sessyi rady 500 d. 14 t. m. na wniesienie Dep: *Porte* imieniem deputacyi wojskowej uchwalono, aby dogwardyi Dyrektoryatu 4ch adiutantów i 32 kapelistów przyłączyć. — *Gayvernon* względem przyrzeczonych obrońcom oyczyny tysiąca milionów liwrow, rzekł: „Wszystkie wolne narody nadgradzały wojskowych, utrzymywały ich wdowy, dawały wychowanie dzieciom ich. Lecz z kądże wziąć przyobiecane 1,000 milionów? Pozostałe jeszcze dobra narodowe należą do kredytorów skarbu, podatków powiększać nie można. Chcę wam więc wskazać źródło. Oto w dobrach oyców i matek emigrantów szukać go należy. Oni są przyczyną doświadczanych nieszczęść. Emigracye nie byłaby nastąpiła, gdyby się jej władza oycowska była sprzeciwiała. Zapadła iednak niedawno rezolucya nakazująca oddanie bez indemnizacyi dobr oyców i matkom emigrantów. Żądam cofnienia tej rezolucyi, będącej dziełem pogromionych w dniu 18 *Fructidor* fakcyonistów. Wnoszę także, aby deputacya u-determinowała indemnizacyą, którą oycowie i matki emigrantów winni są dać obrońcom oyczyny, i aby w źródłach dostatków narodowych, to coby jeszcze do summy 1,000 millionów nie dostawało, wynalazła. — Projekt ten wzięto w deliberacyą. — Deput: *Chenier* radził, ażeby teatru, szczególniej w miastach wielkich, były pod przyzwolitym dozorem zwierzchności.

Na sessyi rady 500 d. 15 Ob. *Ludot*:

podał projekt wyłuszczający przypadki, w którychby kary cielesne mogły być przywroczone. Starcy 70 letni i kobiety małoletnie podlegać im nie mają. — Nic jednak jeszcze w tej mierze nie postanowiono.

Na sessyi rady 500 d. 16 *Leborgne* zaftanawiając się nad marynarką, przypisywał upadek iey po większej części bywшему Admiralsowi *Villaret* zaprzędanemu Anglii. Wyprawa do Irlandyi przekonafła Anglikow, iż wylądowanie na ich brzegach nie jest niepodobne. Jeden nam jeszcze zostaje nieprzyjaciel do pokonania. Armia straszna zbiera się na brzegach Oceanu. Na siłę morską uwaga nasza i energia narodowa zwrócić się powinny. — Wnoszę, aby wyznaczyć dla Dyrektoryatu potrzebne fundusze do wsparcia marynarki, i wezwać wszystkich obywatelów, aby się dobrowolnie do tego przykładali. Wniesienia te do deputacyi odesłano.

Względem narodowego *Museum*, *Redaktor* następujące wyraził myśli.

„Wyniosłość i interes powodują rodzaiem ludzkim naginając nieuległość iego pod iarżmo obywatelskich ustaw.

Niedosyć na tym, że utworzyliśmy Rzplite, żeśmy iey nieprzyjaciół pokonali, trzeba jeszcze aby kochaną była. Z pomiędzy użytych środków przywiązujących do niej Francuza, przez własną iego szczęśliwość i chlubę z posiadania takowej oyczyzny, nie zaniedbujemy kunsztów. Sztuki i kunszta okrywając budowlę polityczną mającą dekoracyą, pociągając z uprzejmością do iey piękności, nakładając jasności lazurowego sklepienia zasłaniającego przed nami pomieszkanie *Olimpu*.

Nadamy, że tak powiem, świetną powłokę kunsztów konfytucyi naszey.

Wystawmy na cześć publiczną, cudotworne dzieła będące w *Museum* naszym. Słowem otworzmy im świątynią w której od admiratorów hołd odbierać będą.

Chlubni z posiadania jedynie nawiytworniejszych w świecie rzeczy, procz upodobanych dla wzroku naszego korzyści przypominających świetne zwycięstwa nasze, będziemy mieli pożytek z emulacyi artystów, zapewniającey doskonalenie się gustu przez modele, i przez ziazd cudzoziemców, którzy zostawiwszy część złota w kraju naszym, powiozą z sobą gust rękodziel i przemysłu naszego; rozszerzą nam handlowe związki i sławę potęgi naszey.

Nie mało już pisarzy objaśniło widoki swe względem pomyslności handlu, przemysłu i rolnictwa; zdaie mi się jednak, iż nie dosyć powiedzieli o sztukach i kunsztach, artykuł ten był zimno traktowany.

W powszechności dosyć obojętnie patrzano na te cudotwory dowcipu ludzkiego, z równą prawie obojętnością na zamknięcie *Museum*, przed którym liczne tłumy wołaćby powinny — „otworzcie nam bramy..

Skutek tej obojętności nie dopuścił Francuzom radošnego uniesienia się, na szczęśliwą wiadomośc, że cudotworne dzieła Włofkie stanęły w *Marsylii*. Przybycie takowe należałoby festynem publicznym oznaczyć. Amatorowie, mogliby zbierać się, że tak powiem w procesyach na całej drodze prowadzącej do tych wytwornych starożytności relikwiew.

Jeżeli są ludzie spodleni ciemnotą i bałwochwalcy, którzy siebie do tego stopnia znieważają, że idą w zapasy z końmi dla ciągnięcia podobnych sobie; było by-

to antuzyazmem tyle chwalebnym ile tamten jest podłym, w probowaniu się swoich dla przewiezienia tych skarbow Geniusza. Ale niestety! te żywe prawie twory starożytnych *Philiasow*, na które wszystkich oczy i życzenia zwracaćby się powinny, są na składowie w porcie, gdzie ich wiatry zapędziły. Nikt się nie ubiega aby w mury nasze były wprowadzone; Podobne do zapomnianego zwycięzcy i opuszczonego w chatce przed bramami miasta, do którego z tryumfem wejść miał prawo. —

Deszcze, śniegi, lody mogą jeszcze spóźnić wyjazd tych szacownych powozów, albo je na niebezpieczeństwo wystawić; jeżeliby przez nieprzebaczone niedbalstwo skarby te były uszkodzone, przyjaciele sztuki poczytaliby to za świętokradztwo i nigdyby go nie przepuścili.

Starajmy się, aby ta klątwa współczesnych i potomnych amatorów, nie przyszła do skutku. Zbliżmy epokę w którejby oczy narodu napawały się zdobyczami, obrońców jego. Wypłaćmy tym bohaterom częśćkę długu wdzięczności naszej, okazując publiczności, Europie i światu, nienaśladowne monumenta któremi nas waleczność rycerzy naszych wzbogaciła.

Niech ciekawi biegną teraz oglądać szczątki *Rzymu* od czasu zepsute, przyjdą do *Paryża* zapatrywać się na ocalone i szanowane. *Rzym* wystawi na widok rozwaliny, *Paryż* doskonałe twory. — Spieszmy się odczytać rząd temi skarbami: niech na nie spogląda w ten czas, gdy zwyciężkich woioowników do *Albionu* wysyłać będzie; niech z pomiędzy tych trofeów rzuci swe gromy, a zwycięztwo niech jeszcze i *Lamparta* uwiezi.

Z *Hagi* 18 *Listopada*.

Stosownie do projektu terazniejsze-

go Prezydenta Konwencyi Narodowej Ob. *Vrede*, ma być nałożona pożyczka 8 od sta z przychodów każdej osoby w *Rzplitey*, wyjąwszy mających tylko 300 zł. (1,000 zł. pol.) lub mniej jeszcze. — Pieniądze te mają być złożone w pierwszym kwartale roku przyszłego, a wroczone będą papierami mającemi kurs, z prowizją 3 od 100.

Zydzi, nazywający się teraz członkami wyznania *Moyzesza*, podali prośbę do Konwencyi narodowej, ażeby *Rzplita Batawów* razem z *Francuzką* starała się na *Kongressie* w *Ruśtadt*, ażeby osoby ich religii traktowane były w Niemczech jako inni obywatele *Rzplitey Batawów* i różne urzędnia i zwyczaje przeciw *Zydom* wprowadzone, ludzkości sprzeciwiające się, ażeby zniesione zostały.

Po *Generale Beurnonville*, który kommande wojska *Batawów* złożył, i do *Paryża* w krotce odjeżdża, też kommandę, ponieważ już pokoy stanął, jednemu z *Generałów Hollenderskich* powierzona będzie.

Admirał Winter przesłał zupełny raport o bitwie morskiej d. 11 *Października*. Z pisma jego okazuje się, że wszyscy officerowie i matkowie punktualnie obowiązków swych dopełniali. — Obchodzenia się *Anglików* z ranionymi nie może dosyć wychwalić.

Słychać, że znanemu *Kingsbergen* za czasów *Szatudera* w randze *Admirala* *Leitnanta* służącemu proponowano, ażeby wszedł w służbę *Rzplitey*, lecz się tego nie podjął.

Listy z *Batawii* pod d. 15 *Maja* donoszą, że tam uzbrajano Eskadre mającą razem działać z *Francuzką*, która z *Isle de France* przybyła.

Dwa *Duńskie* i 1. *Szwedzki* okręt zawinęły d. 25 *Października* do *Cadix*,

przepłynawszy w pośród Angielskiej floty, od ktorej nawet nie były rewidowane, z czego wnosić wypada, że Anglicy nie chcą już tego portu blokować.

Z Ratyzbony 17. Listopada.

Onegday podany został do Dyktatury memoriał wszystkich osob Kancellaryi sądow Cesarzkich i Rzeszy w *Wetzlar*, o wypłacenie zaległych im pensyi corocznie w trzeciej części od R. 1768. co 48,324. talarow wynosi i naznaczenie funduszow dostatecznych do dalszey opłaty. Nad czym d. 15. Grudnia Seym Rzeszy załatwiać się będzie.

Onegday zabrane dawniej za nieposłuszeństwo żołnierzom mieyskim, broń szable i patrontasze, uroczyście im na ratuszu oddane były i znowu w dawną służbę wchodzi. Garnizon nasz z 80. ludzi w przyszłości składać się będzie.

Z Ratyzbony 17 Listopada.

Onegday generalne pełnomocnictwo Rzeszy udecydowane zostało i jest w następującej treści.

„Gdy Elektorowie Rzeszy, Xiążęta i Stany znaleźli potrzebną rzeczą wyznaczyć z pośródka siebie tych, którzyby między Cesarzem JMcią naszym najłaskawszym Panem i Rzeszą Niemiecką z jednej a Francją, z drugiej strony; • przywrocenie sprawiedliwego i powszechnego pokoju starali się i z tego powodu z Collegium Elektorow wybrali, Elektorow *Mogunckiego* i *Saskiego*, z Xiążąt Katolickich *Austryę*, *Bawaryę* i *Wirzburg*, z protestanckich *Bremen*, *Hessen-Darmstadt* i *Boaden*, z miast Rzeszy Katolickich *Augsburg*, a protestanckich *Frankfort nad Menem*, od całej więc Rzeszy zupełną im moc nadaliśmy, ażeby wysłane od nich osoby wraz z Cesarzkimi Pełnomocnikami na mieyscu do Kongressu wyznaczonym ziechali się i po okazaniu da-

nych im instrukcyi naradzali się, i to ułożyli co do przywrocenia godnego, pewnego i trwałego pokoju Rzeszy, do pośpiechu w uwolnieniu, restytucyi, i sprawiedliwym nadgrodeniu uciążonych stanow i osob Rzeszy, i w powszechności do powszechnego szczęścia i zaspokoienia oyczynny jest potrzebnym i służyć może. Co więc od tych deputowanych Rzeszy wraz z Pełnomocnikami Cesarzkimi stosownie do wyrażoney instrukcyi ułożonym będzie, to ma być tak od ich pryncypałow iako i wszystkich stanow Rzeszy w wyznaczonym czasie ratyfikowane i przyjęte.

Od granic Szwajcaryi 12 Listopada.

Powodem dla mieszkańcow doliny *Misox* do wysłania deputowanych dla oświadczenia Dyrektoryatowi w *Mediolanie* chęci wcielenia się do Rzplitey *C. salpińskiej*, była surowa kara pieniężna od ligi *Gryzonow* na niejakiego *Ferraro* nałożona i przysłany dla iey wybrania oddział 350 żołnierzy. — *Waltelini* wezwali Dystrykt *Puselaw* graniczący z niemi do przyłączenia się.

Rząd Francuzki żądał od Kantonow Szwajcarskich i innych krajow w związkach z niemi będących, ażeby wypuszczono na wolność wszystkich Szwajcarow za zdania polityczne więzionych.

Z Karisruhe 17. Listopada

Mimo powtorzonych doniesień z *Paryża*, że *Buonaparte* na kongres do *Rastadt* ma ziechać, wielu jednak powątpiewało o tym. Ostatnie listy z *Bazyli* wczoray pisane, żadney już niepewności nie zostawiają. Gdyż nie tylko *G. Murat* iadący od armii Włoskiej d. 15. przez *Bazylee*, oznajmił o przybyciu w krotce nastąpić mającym wzwyz wzmiankowanego wodza, ale i *Posel Rzplitey Francuz*

kicy w *Bazyli* doniosł o tym urzędownie tamecznemu rządowi, i ten poczynił zaraz przygotowania potrzebne dla przyjmowania go z wszelkimi honorami. Wyślany będzie na przeciw niego oddział wojska, i liczna deputacya.

Z Dwoch Mostów 19 Listopada.

Kanonierowie Francuzcy będący w naszey okolicy udali się ku *Trewirowi*, gdzie znaczny korpus wojska ma się zgromadzić, słysząc, że jest przeznaczony do brzegów morskich.

Z Strazburga 19 Listopada.

Generał *Berthier* z dwoma Adiutantami dziś tu przyjechał. — Gen: *Buonaparte* jutro jest spodziewany. Wczoray miał przybyć do *Bazyli*, gdzie wspaniałe przygotowania na przyjęcie jego porobiono. — Gen: *Murat* znajduje się jeszcze w naszym mieście.

Z Raśtadt 20 Listopada.

Deputacya Rzeszy Niemieckiej już się tu ziechała w zupełnym komplecie.

Przyjechał tu także Deputowany od Rzpłtey Cisalpińskiej bywszy Hrabia Franciszek *d' Erile*.

Z Raśtadt 21 Listopada.

Przybyli tu Pełnomocnicy Rzpłtey Francuzkiej Obywatele *Treilhard* i *Bonniers*, mają z sobą 2 sekretarzow.

Gen: *Berthier* wiozący ratyfikacyą traktatu pokoju między Francją i Cesarzem przyjechał wczoray wieczorem w towarzystwie wielu Adiutantow. Nie może jeszcze zapewnić, kiedy Gen: *Buonaparte* przybędzie, lecz to ma w krotce nastąpić.

Ministrowie Cesarscy codziennie są także spodziewani.

Z Hildelheim 19. Listopada.

Piszą z *Blankenburg*, że Hrabia *de Lille* (Ludwik XVIII.) opuści ten dom w którym dotychczas mieszkał, dla zająć większego. Z czego wnosić wypada, że tam zime przepędzić zamyśla. Xiążęta *d' Angouleme* i *de Berri*, zawsze się przy swoim stryiu znajdują. Kawaler *de Maleden* ieden z 3 officerow gwardyi, którzy *Ludwikowi XVI.* do *Varennes* towarzyszyli, a potym będący w korpusie *Kondeusza* miał honor d. 3. t. m. bydz prezentowanym Hrabie *de Lille*, który go przyjął w najłaskawszym sposobie. — Xiążę ten dał nowy dowód przywiązania do wiernych i odważnych sług *Ludwika XVI.* zatrzymując przy sobie *P. Maleden*.

Z Sztokolmu 14. Listopada.

Wczoray mianowani nowo komenderowie i kawalerowie Krolewskich orderow w pokojach zamkowych własną ręką Monarchy naszego rycerzami pasowani byli. Wieczorem całe miasto było bardzo wspaniale illuminowane, różne napisy z cyframi Krola i Krolowey &c. spostrzegać na wielu placach publicznych można było. Cały Dwor Krolewski iedził po ulicach, dla przypatrzenia się tey przepysznej illuminacyi. Krol był konno, Krolowa zaś w powozie od 8 białych koni ciągnionym. — Dniem wprzody był bal w salach krajowych, na którym się cały dwor znajdował.

Na końcu tego tygodnia wyznaczeni koniuszowie dworscy *Baron Hamilton* i Hrabia *Stenbeck* dla uwiadomienia o małżeństwie Krolewskim, pierwszy do *Kopenhagi*, a drugi do *Berlina* wyjeżdza.

Die 47. Ziehung der Königl. Preussisch-Süd-Preussischer Dritten Zahlen Lotterie. Zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs-

47. Ciagnienie Krola J. Pruskiego Trzeciej Loteryi Liczbowej. Na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkol, tudzież na wsparcie Szpitalow

Schulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl: General Lotterie Administrations Commissarien Montag den 4. December 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

73. 36. 56. 37. 66.

Die 48 Ziehung ist Donnerstag den 14 December 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einfätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Dinstag den 12 December morgens, im Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 49 Ziehung bleibt auf den 27 December. In den Königl: Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl: Berliner Classen Lotterie zu haben.

Offener

Nachdem bei dem Justiz Magistrat der Königl: Preuß: Haupt und Residenz Stadt Warschau, über das Vermögen des Kaufmann Joseph Dziarkowski der Concurs eröffnet und zugleich der offene arrest verhängt worden, so wird diese Verfügung öffentlich bekannt gemacht, und allen und jeden, welche von dem Gemeinschuldner etwas an gelde. Effecten oder Briefschaften bei sich und in Verwahrung haben, oder welche demselben etwas bezahlen oder liefern sollen, hierdurch angedeutet, dem Dziarkowski oder an sonst jemand nicht das mindeste davon zu verabsolgen, vielmehr solches uns fördersamst getreulich anzuzeigen und die in Händen habende Gelder und sachen, jedoch mit Vorbehalt ihrer Rechte in Unser Depositorium abzuliefern. Sollte aber hierwider gehandelt und dem Gemeinschuldner dennoch etwas ausgeant wortet werden, so wird solches für nicht geschehen gehalten, und zum Besten der Masse anderweitig beigegeben werden. Es haben auch die Inhaber solcher gelder und sachen, wenn sie dieselben verschweigen und zurückhalten, zu erwarten, dafs sie noch aufserdem alles hies daran habenden Unterpfand und andern Rechts für verlustig erklärt werden sollen. Woran sich alle diejenigen, die es angeht zu achten haben. Warschau den 3. November 1797. — Königl: Preuß: Justiz Magistrat.

urządzone, działo się w Warszawie w przytomności Kommissarzow Generalney Administracyi Loteryi Krolewskiej w Poniedziałek d. 4. Grudnia 1797: rano o godzinie 9. — Wyciągnięone Numera są:

73. 36. 56. 37. 66.

48. Ciągnięcie będzie we Czwartek 14. Grudnia 1797. rano o godzinie 9tey. — Stawka u wszystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Wtorku d. 12. Grudnia rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnięciem przyjętymi będą.

49. Ciągnięcie będzie d. 27. Grudnia.

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Loose na Krolewską Berlińską Loteryą Klasową.

Arrest.

Gdy w Magistracie Sprawiedliwości Miasta Głównego i Rezydencyonalnego Warszawy konkurs do majątku Jozefa Dziarkowskiego Kupca, podniesiony i areoszt ogólny udeterminowany został, zaczyn niniejszy Dekret podaje się do publiczney wiadomości i wszystkich tych ktorzykolwiek od rzeczzonego Debitora pieniądze Effekta, lub korespondencye iakowe przy sobie mają, lub onemuż co wypłacać lub dostawić obowiązani są ninieyszym ostrzega się, iżby pomienionemu Dziarkowskiemu lub komu innemu naymnieyszey rzeczy z tychże nie wydawali, ale owszem nam o takowych wiernie i nayspieszniey doniesli i pieniądze lub rzeczy u siebie miane, ostrzegając iednak im prawo ktoroby mieć mogli, do depozytu naszego złożyli. Gdyby zaś po mimo tego kto sobie przeciwnie postąpił i debitorowi temuż co wydał, to nie tylko mu przyjęto nie zostanie, ale owlzem na rzecz masy powtornie złożyć obowiązany będzie. Takowe zatym pieniądze lub rzeczy posiadający, gdyby one utaili lub przy sobie zatrzymali, spodziewać się mają; iż nie tylko te rzeczy; ale i Prawa swoje ktoroby do nich mieć mogli, niezawodnie utracą. Podług czego wszyscy ktorzych to dotyczy sprawować się obowiązani są. Co się podaje do wiadomości w Warszawie dnia 3. Listopada 1797. — Krolewsko Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

D O N I E S I E N I A.

JP. Derouge powrócił z zagranicy, dał lekcyę na Gitarze, mieszka na Krakowskim przedmieściu pod Nr'em 416. na przeciw kamienicy JPana Ryxa, u Zegarmistrza JP. Szulca na drugim piętze jest już tu znany, gdy był w roku 1793. i 94. w Warszawie.

Dnia 3. Grudnia na Reducie w Niedziele wyciągnięty został Zegarek we dwóch kopertach złotych z repetycyami głośno i cicho białcami, skazującemi godziny dwie kwadransy, także i półkwadransy białcy, z napisem a Paris. Fabrykanta zaś nie pamiętam iak się zowie, z łańcuszkiem złotym w plecionkę robionym długim. Ze znalezionejmy lub odebranyjmy Zegarkiem ma się udać do JP. Szykra na ulicę Długą w Kamienicy XX. Paulinow pod Nr'em 592. odbierze nadgrode cz: zł: 10.